

Αριθμός 725/2022

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΤΟΥ ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ

Β1' Πολιτικό Τμήμα

Συγκροτήθηκε από τους δικαστές, Δήμητρα Κοκοτίνη, Αντιπρόεδρο του Αρείου Πάγου, Αρετή Παπαδιά, Πελαγία Ακάσογλου, Δήμητρα Ζώη και Ιωάννα Μαργέλλου-Μπουλταδάκη, αρεοπαγίτες.

Συνήλθε σε δημόσια συνεδρίαση στο κατάστημά του, την 20η Οκτωβρίου 2020, με την παρουσία και της γραμματέως Ελένης Τσιουρή, για να δικάσει την υπόθεση, μεταξύ:

Του αναιρεσείοντος: Η. Μ. του Κ., κατοίκου ..., που παραστάθηκε δια του πληρεξουσίου δικηγόρου Στυλιανού Γρηγορίου, ο οποίος κατέθεσε προτάσεις.

Της αναιρεσίβλητης: 1) Ανώνυμης εταιρίας με την επωνυμία "...", όπως εκπροσωπείται νόμιμα, που εδρεύει στην Αθήνα και παραστάθηκε δια του πληρεξουσίου δικηγόρου Κωνσταντίνου Γάτσιου, ο οποίος κατέθεσε προτάσεις και 2) Επαγγελματικού σωματίου με την επωνυμία "Ένωσις Συντακτών Ημερησίων Εφημερίδων Αθηνών-ΕΣΗΕΑ" όπως εκπροσωπείται νόμιμα, που εδρεύει στην Αθήνα και παραστάθηκε δια δηλώσεως (ΚΠολΔ 242 παρ.2) της πληρεξουσίας δικηγόρου Χρύσας Σαλαβράκου, η οποία κατέθεσε προτάσεις

Η ένδικη διαφορά άρχισε με την από 12-11-2012 αγωγή του ήδη αναιρεσείοντος, την προφορική πρόσθετη παρέμβαση του 1ου των ήδη αναιρεσιβλήτων, που κατατέθηκε στο Μονομελές Πρωτοδικείο Αθηνών. Εκδόθηκαν η 3434/2013 οριστική απόφαση του πρωτοβαθμίου δικαστηρίου και, κατόπιν ασκήσεως εφέσεως, η 4711/2015 απόφαση του Μονομελούς Εφετείου Αθηνών. Την αναίρεση της τελευταίας, ζήτησε ο ήδη αναιρεσείων με την από 17-10-2016 αίτησή του.

Εκδόθηκε η 1989/2017 απόφαση του Αρείου Πάγου, η οποία αναιρεί την ανωτέρω απόφαση και παραπέμπει την υπόθεση προς περαιτέρω εκδίκαση στο ως άνω δικαστήριο.

Εκδόθηκε η 6329/2018 απόφαση του Μονομελούς Εφετείου Αθηνών την αναίρεση της οποίας ζητεί ο αναιρεσείων με την από 13-3-2019 αίτησή του.

Κατά τη συζήτηση της αίτησης αυτής, που εκφωνήθηκε με τη σειρά της από το πινάκιο, οι διάδικοι παραστάθηκαν όπως σημειώνεται πιο πάνω. Εισηγητής ορίσθηκε η αρεοπαγίτης Αρετή Παπαδιά. Ο πληρεξούσιος του αναιρεσείοντος ζήτησε την παραδοχή της αίτησης, ο πληρεξούσιος του 1ου των αναιρεσίβλητων την απόρριψή της, καθένας δε την καταδίκη του αντιδίκου μέρους στα δικαστικά έξοδα.

ΣΚΕΦΘΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ

1. Στην προκείμενη περίπτωση, από την παραδεκτή επισκόπηση των διαδικαστικών εγγράφων (ΚΠολΔ561 αρ.2), προκύπτει η ακόλουθη διαδικαστική πορεία της υπόθεσης: Ο ενάγων με την από 12-11-2012 αγωγή του ενώπιον του Μονομελούς Πρωτοδικείου Αθηνών, ισχυρίσθηκε ότι ο ίδιος είναι επαγγελματίας δημοσιογράφος και, ύστερα από δημόσια προκήρυξη, με απόφαση του Υφυπουργού στον Πρωθυπουργό, προσλήφθηκε, στις 14-7-2010, με σύμβαση εξαρτημένης εργασίας ορισμένου χρόνου, ως Γενικός Διευθυντής της πρώτης εναγομένης ανώνυμης εταιρείας με την επωνυμία "...", η οποία αποτελεί δημόσιο δημοσιογραφικό οργανισμό και το επίσημο δημοσιογραφικό πρακτορείο της χώρας, υπαγόμενο στη διοικητική εποπτεία της Γενικής Γραμματείας Επικοινωνίας - Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης, η οποία υπάγεται στις αρμοδιότητες του Υφυπουργού στον Πρωθυπουργό. Ότι, στις 15-10-2012, η πρώτη εναγομένη εταιρεία κατήγγειλε τη σύμβασή του, χωρίς να υφίσταται σπουδαίος λόγος και, επομένως, η καταγγελία είναι άκυρη, με συνέπεια να του οφείλει τις αποδοχές που θα λάμβανε μέχρι τη συμβατική λήξη της εργασιακής του σύμβασης. Ότι, η εναγομένη εταιρεία, της οποίας μοναδικός μέτοχος είναι το Ελληνικό Δημόσιο, δεύτερο εναγόμενο, με τις ειδικότερα αναφερόμενες πράξεις και με τη σύμπραξη του τελευταίου προσέβαλαν παράνομα και υπαίτια την προσωπικότητα του. Με βάση το ιστορικό αυτό ο ενάγων ζήτησε να υποχρεωθεί η πρώτη εναγομένη να του καταβάλει το ποσό των 117.500 ευρώ, το οποίο αντιστοιχεί στις αποδοχές του υπόλοιπου συμβατικού χρόνου διάρκειας της σύμβασής του, καθώς επίσης, να καταδικαστούν οι εναγόμενοι, εργοδότης εταιρεία και Ελληνικό Δημόσιο να του καταβάλουν το ποσό των 100.000. ευρώ, ως χρηματική ικανοποίηση λόγω ηθικής βλάβης, νομιμοτόκως. Τα ανωτέρω αιτήματα ενώπιον του πρωτοβαθμίου Δικαστηρίου παραδεκτώς περιόρισε εν μέρει σε αναγνωριστικά. Επί της αγωγής αυτής και της ασκηθείσας πρόσθετης υπέρ του ενάγοντα παρέμβασης του επαγγελματικού σωματίου με την επωνυμία "Ένωση Συντακτών Ημερησίων Εφημερίδων Αθηνών (Ε.Σ.Η.Ε.Α.)" εκδόθηκε η 3434/2013 απόφαση του πρωτοβαθμίου Δικαστηρίου, με την οποία, απορρίφθηκε η αγωγή ως προς το δεύτερο εναγόμενο Ελληνικό Δημόσιο και η πρόσθετη παρέμβαση ως προς αυτό, έγινε εν μέρει δεκτή ως προς την πρώτη εναγομένη, υποχρέωσε την εναγομένη να καταβάλει στον ενάγοντα το ποσό των 13.000 ευρώ (10.000 ευρώ ως μέρος των οφειλομένων αποδοχών του και 3.000 ευρώ ως χρηματική ικανοποίηση λόγω ηθικής βλάβης) και αναγνώρισε ότι αυτή (1η εναγομένη) οφείλει να καταβάλει στον ενάγοντα το ποσό των 107.500 ευρώ, με το νόμιμο τόκο. Επί ασκηθείσας κατ' αυτής έφεσης της εναγομένης εκδόθηκε η 4711/2015 απόφαση του Μονομελούς Εφετείου Αθηνών με την οποία έγινε δεκτή η έφεση, εξαφανίσθηκε η εκεί εκκαλουμένη απόφαση και, αφού δικάσθηκε εκ νέου η αγωγή, απορρίφθηκε αυτή στο σύνολό της. Κατά της εν λόγω εφετειακής απόφασης ο ενάγων άσκησε την από 24-10-2016 (ημερομηνία καταθέσεως) αίτηση αναιρέσης, επί της οποίας εκδόθηκε η 1989/2017 απόφαση του Αρείου Πάγου, με την οποία αναιρέθηκε η προσβαλλόμενη απόφαση για έλλειψη νόμιμης βάσης (ΚΠολΔ559 αρ.19),

ειδικότερα για εν μέρει ανεπαρκείς και αντιφατικές αιτιολογίες ως προς το κρίσιμο ζήτημα του αν ο αναιρεσείων δημοσιογράφος συνδεόταν με την αναιρεσίβλητη εταιρεία, κρατικό πρακτορείο ειδήσεων, με σχέση παροχής ανεξαρτήτων υπηρεσιών και όχι με σύμβαση εξαρτημένης εργασίας και παραπέμφθηκε η υπόθεση προς περαιτέρω εκδίκαση στο ίδιο Εφετείο. Στη συνέχεια, επαναφέρθηκε προς συζήτηση η έφεση της εναγομένης ενώπιον του Εφετείου Αθηνών κατά τη δικάσιμο της 25-9-2018, κατά την οποία το δικαστήριο της ουσίας, με την 6329/2018 απόφασή του, αφού συνεκδίκασε την έφεση, την αντέφεση του ενάγοντα που ασκήθηκε με τις προτάσεις και την πρόσθετη υπέρ του εφεσιβλήτου - αντεκκαλούντος παρέμβαση, δέχθηκε τυπικά και κατ' ουσίαν την έφεση, εξαφάνισε την εκεί εκκαλουμένη, δίκασε εκ νέου την αγωγή και απέρριψε αυτήν στο σύνολό της, ενώ απέρριψε κατ' ουσίαν την αντέφεση. Κατά της τελευταίας απόφασης ο ενάγων άσκησε νομότυπα και εμπρόθεσμα την υπό κρίση αίτηση αναίρεσης (άρθρα 552, 553, 556, 558, 564 παρ.3, 566 παρ.1 και 144 του ΚΠολΔ), την οποία απευθύνει και κατά του δεύτερου αναιρεσίβλητου, επαγγελματικού σωματίου με την επωνυμία "Ένωση Συντακτών Ημερησίων Εφημερίδων Αθηνών - ΕΣΗΕΑ", το οποίο άσκησε πρόσθετη παρέμβαση στο δευτεροβάθμιο δικαστήριο υπέρ αυτού, εδώ αναιρεσιόνοτος. Η απευθυνόμενη κατά του ανωτέρω αναιρεσίβλητου αναίρεση, εκτιμάται ως κλήση κατά τη συζήτηση της αίτησης, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 81 παρ. 3 ΚΠολΔ, προκειμένου το ως άνω αναιρεσίβλητο να ενημερωθεί για την εξέλιξη της δίκης, στην οποία (δίκη της αναίρεσης) το τελευταίο νομίμως παρίσταται, ζητώντας να γίνει δεκτή η υπό κρίση αίτηση αναίρεσης και να καταδικαστεί η καθ' ης στη δικαστική του δαπάνη. Είναι συνεπώς παραδεκτή (άρθ. 577 παρ.1 ΚΠολΔ) και πρέπει να ερευνηθεί ως προς το παραδεκτό και βάσιμο των λόγων αυτής (άρθ. 577 παρ. 3 ΚΠολΔ).

2. Από τις διατάξεις των άρθρων 648 επ. ΑΚ και 6 του Ν. 765/1943, που κυρώθηκε με την ΠΥΣ 324/1946 και διατηρήθηκε σε ισχύ και μετά την εισαγωγή του ΑΚ κατά το άρθρο 38 του ΕισΝΑΚ, συνάγεται ότι σύμβαση εξαρτημένης εργασίας υπάρχει, όταν οι συμβαλλόμενοι αποβλέπουν στην παροχή της συμφωνηθείσας εργασίας και στον μισθό, ανεξάρτητα από τον τρόπο πληρωμής του, ενώ ο εργαζόμενος υπόκειται σε νομική και προσωπική εξάρτηση από τον εργοδότη. Η εξάρτηση αυτή εκδηλώνεται με το δικαίωμα του τελευταίου να δίνει δεσμευτικές για τον εργαζόμενο εντολές και οδηγίες ως προς τον τρόπο, τον τόπο και τον χρόνο παροχής της εργασίας και να ασκεί εποπτεία και έλεγχο για την διαπίστωση της συμμόρφωσης του εργαζομένου προς αυτές. Η υποχρέωση, μάλιστα, του εργαζομένου να δέχεται τον έλεγχο του εργοδότη και να συμμορφώνεται προς τις οδηγίες του, ως προς τον τρόπο παροχής της εργασίας αποτελεί το βασικό γνώρισμα της εξάρτησης αυτής, η οποία μπορεί να είναι χαλαρότερη στις περιπτώσεις που ο εργαζόμενος αναπτύσσει πρωτοβουλία κατά την εκτέλεση της εργασίας του, λόγω των επιστημονικών ή ειδικών γνώσεών του και του αντικειμένου της εργασίας, αλλά θα πρέπει να υπάρχει για να θεωρηθεί η εργασία ως εξαρτημένη. Αντίθετα, σύμβαση ανεξαρτήτων υπηρεσιών, στην οποία δεν εφαρμόζονται οι

διατάξεις της εργατικής νομοθεσίας, υπάρχει, όταν ο εργαζόμενος παρέχει αντί μισθού τις υπηρεσίες του, χωρίς να υπόκειται στον έλεγχο και την εποπτεία του εργοδότη και χωρίς να είναι υποχρεωμένος να συμμορφώνεται προς τις εντολές και οδηγίες αυτού, ιδίως ως προς τον τρόπο και τον χρόνο παροχής των υπηρεσιών του. Και στην σύμβαση αυτή, πάντως, υπάρχει κάποια δέσμευση και εξάρτηση, όπως συμβαίνει σε κάθε περίπτωση που αναλαμβάνονται υποχρεώσεις με ενοχική σύμβαση και γι' αυτό ακριβώς η συμμόρφωση του εργαζομένου προς τους όρους της σύμβασής του, που μπορούν να έχουν σχέση και με τον τόπο ή τα χρονικά πλαίσια παροχής της εργασίας δεν υποδηλώνουν, χωρίς άλλο, εξάρτηση αυτού από τον εργοδότη με την προεκτεθείσα έννοια. Οπωσδήποτε το δικαίωμα του εργοδότη να δίνει εντολές και οδηγίες ως προς τον τρόπο, τον τόπο και τον χρόνο παροχής της εργασίας και να ελέγχει την συμμόρφωση του εργαζομένου προς αυτές, καθώς και η έκταση των αντιστοιχών υποχρεώσεων του τελευταίου, αποτελούν ενδεικτικά στοιχεία της ύπαρξης εξάρτησης, η οποία, όμως, δεν εξαρτάται μόνο από την συνδρομή όλων ή των περισσότερων από τα στοιχεία αυτά, διότι εκείνο που διακρίνει την εξαρτημένη εργασία από την ανεξάρτητη δεν είναι το ποσοτικό στοιχείο, δηλ. η σώρευση περισσότερων ενδείξεων δέσμευσης και εξάρτησης, αλλά το ποιοτικό, δηλ. η ιδιαίτερη ποιότητα της δέσμευσης και εξάρτησης, η οποία έχει για τον υποβαλλόμενο σε αυτήν εργαζόμενο συνέπειες που καθιστούν απαραίτητη την ιδιαίτερη ρύθμιση της σχέσης του με τον εργοδότη και δικαιολογούν την ειδική προστασία από το εργατικό δίκαιο. Το ποιοτικό αυτό στοιχείο συνάγεται από την εκτίμηση των όρων και των συνθηκών παροχής της εργασίας και διαφέρει κατά περίπτωση, ανάλογα με το είδος και την φύση της εργασίας, συνδυαζόμενο δε με τις υφιστάμενες ενδείξεις εξάρτησης, παρέχει ασφαλέστερο κριτήριο για την διάκριση της εξαρτημένης εργασίας από την ανεξάρτητη (ΟΛΑΠ 28/2005, ΑΠ 1205/2020, ΑΠ 573/2018, ΑΠ 171/2016, ΑΠ 2242/2013, ΑΠ 465/2013, ΑΠ 666/2009). Σημειώνεται ότι δεν αποτελούν αποφασιστικά κριτήρια υπέρ του χαρακτηρισμού της απασχόλησης ως σύμβασης εξαρτημένης εργασίας, ο τρόπος προσδιορισμού και καταβολής της αμοιβής του απασχολούμενου, η ασφάλιση αυτού στο ΙΚΑ, η χορήγηση σε αυτόν βεβαιώσεων μισθωτών υπηρεσιών, η μη ασφάλισή του σε Ταμείο Ασφάλισης ελευθέρων επαγγελματιών (ΑΠ 573/2018, ΑΠ 927/2017, ΑΠ 602/2017).

3. Από το συνδυασμό των άρθρων 23α παρ.2 και 24 παρ.3 του κωδικοποιημένου νόμου 2190/1920 περί ανωνύμων εταιρειών (β.δ. 174/ 1963), 31 του Εμπορικού Νόμου, 713, 648, 652 ΑΚ και 6 α.ν. 765/1943 (που κυρώθηκε με την ΠΥΣ 324/1946 και διατηρήθηκε σε ισχύ με το άρθρο 38 ΕισΝ ΑΚ), συνάγεται ότι το μέλος του διοικητικού συμβουλίου ανώνυμης εταιρείας συνδέεται με το νομικό πρόσωπο της εταιρείας με σχέση εντολής. Αν για τις υπηρεσίες που προσφέρει λαμβάνει αμοιβή, η σχέση του χαρακτηρίζεται ως μίσθωση ανεξάρτητων υπηρεσιών, αφού, λόγω της ως άνω ιδιότητάς του, ασκεί εξουσία διοικητική και διαχειριστική με δική του ευθύνη και πρωτοβουλία, είναι όργανο της εταιρείας και υποβάλλεται στο καθεστώς που διέπει το διοικητικό συμβούλιο. Η σχέση αυτή, είτε ως εντολή είτε ως σύμβαση παροχής ανεξαρτήτων

υπηρεσιών, μπορεί να λυθεί οποτεδήποτε με καταγγελία, ακόμη και χωρίς τη συνδρομή σπουδαίου λόγου που να τη δικαιολογεί (ΑΚ 724, 725, 669, 672). Σε μια τέτοια σχέση δεν έχουν εφαρμογή οι ειδικές διατάξεις της εργατικής νομοθεσίας. Δεν αποκλείεται, όμως, το μέλος του διοικητικού συμβουλίου (π.χ. ο πρόεδρος ή ο διευθύνων σύμβουλος), παράλληλα προς τα καθήκοντα που έχει από το νόμο ή το καταστατικό της εταιρείας, να παρέχει σ' αυτήν και υπηρεσίες με αμοιβή, τακτικώς καταβαλλόμενη, σε εκτέλεση ιδιαίτερης σύμβασης, για το κύρος της οποίας απαιτείται έγκριση της γενικής συνέλευσης των μετόχων. Κριτήριο για το χαρακτηρισμό της σύμβασης αυτής ως συμβάσεως παροχής ανεξαρτήτων υπηρεσιών ή εξαρτημένης εργασίας, πέρα από το γεγονός της καταβολής ιδιαίτερης αμοιβής, αποτελεί και το αν κατά την παροχή των εν λόγω υπηρεσιών το μέλος του διοικητικού συμβουλίου υποβάλλεται ή όχι σε εξάρτηση από τα λοιπά, αρμόδια όργανα της εταιρείας, που επέχουν τη θέση εργοδότη. Από το αν, δηλαδή, τα όργανα αυτά έχουν δικαίωμα να ασκούν έλεγχο ως προς τον τόπο, το χρόνο και τον τρόπο παροχής των υπηρεσιών του και να παρέχουν δεσμευτικές για το μέλος αυτό (π.χ. το γενικό διευθυντή) οδηγίες ως προς την επιμελή εκτέλεση των ιδιαίτερων καθηκόντων του, οπότε πρόκειται για σύμβαση εξαρτημένης εργασίας. Όταν μια τέτοια σύμβαση είναι ορισμένου χρόνου, για την έγκυρη λύση της απαιτείται η συνδρομή σπουδαίου λόγου (ΑΠ 1989/2017, ΑΠ 20/2007, ΑΠ 45/1997). Ακόμη κατά το άρθρο 4 του πδ 191/2008 προβλέπεται εποπτεία της εδώ εναγομένης Εταιρείας από τον Υπουργό στον οποίο ανατίθενται εκάστοτε οι αρμοδιότητες του Υπουργού Τύπου και Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης (άρθρο 13 παρ. 1 β του ν. 3444/2006) και περιλαμβάνει ιδίως: α. Τον έλεγχο της νομιμότητας των αποφάσεων των οργάνων διοίκησης της Εταιρείας. β. Τη δυνατότητα διενέργειας διαχειριστικού ή άλλου οικονομικού ελέγχου. γ. Τη δυνατότητα να ζητά πληροφορίες ή στοιχεία σχετικά με τη λειτουργία και τη δραστηριότητα της Εταιρείας. δ. Την υποχρέωση της Εταιρείας να υποβάλλει αντίγραφα πρακτικών των Συνεδριάσεων του Διοικητικού Συμβουλίου και της Γενικής Συνέλευσης προς τον εποπτεύοντα Υπουργό, εντός προθεσμίας πέντε (5) ημερών από την υπογραφή τους. ε. Την υποχρέωση της Εταιρείας να υποβάλλει στον εποπτεύοντα Υπουργό, στο τέλος εκάστου έτους, έκθεση σχετική με την πορεία των εταιρικών υποθέσεων και δραστηριοτήτων, στην οποία περιέχεται, επίσης, αιτιολογημένη αναφορά των συμβάσεων που κατήρτισε και περιγραφή της εξέλιξης των δικαστικών υποθέσεων που διεξήγαγε στο όνομα της Εταιρείας. στ. Τη δυνατότητα σύγκλησης της Γενικής Συνέλευσης σε έκτακτη συνεδρίαση. Κατά την διάρκεια της έκτακτης συνεδρίασης, ο εποπτεύων Υπουργός δύναται να παρίσταται σε αυτήν χωρίς δικαίωμα ψήφου. Από τη διάταξη αυτή συνάγεται ότι η ανωτέρω διοικητική εποπτεία συνίσταται, μεταξύ άλλων, στην παρακολούθηση της ορθής εφαρμογής των οικείων διατάξεων και του καταστατικού της εναγομένης, την παρακολούθηση ως προς την επίτευξη του σκοπού, οι κατ' ενάσκηση όμως της εποπτείας αρμοδιότητες του Υπουργού προς τα όργανα διοίκησης της εναγομένης δεν συνίστανται σε δεσμευτικές υποδείξεις εντολές και οδηγίες ως προς τον τρόπο παροχής των

υπηρεσιών τους και την επιμελή εκτέλεση των καθηκόντων τους.. Εξ άλλου για τον ορθό χαρακτηρισμό μιας σύμβασης ως σύμβασης εργασίας ή έργου ή εντολής ή σύμβασης ανεξαρτήτων υπηρεσιών, ο οποίος αποτελεί κατ' εξοχήν έργο της δικαιοδοτικής λειτουργίας του δικαστηρίου, όπως οριοθετείται από τις διατάξεις των άρθρων 26 παρ.3 και 87 παρ.2 του Συντάγματος, ερευνώνται οι όροι και οι πραγματικές συνθήκες εκτέλεσης της εργασίας, αφού ληφθεί υπόψη (για την ερμηνεία των δικαιοπρακτικών δηλώσεων) η καλή πίστη και τα συναλλακτικά ήθη κατά τα άρθρα 173 και 200 ΑΚ, σύμφωνα με τα οποία κατά την ερμηνεία της δηλώσεως αναζητείται η αληθής βούληση χωρίς προσήλωση στις λέξεις, ενώ επίσης δεν ασκεί επιρροή ο νομικός χαρακτηρισμός που δίνεται σε αυτήν από τους συμβαλλομένους (ΟΛΑΠ 3/2021, ΟΛΑΠ 13/2017, ΟΛΑΠ 8/2011).

4. Κατά τη διάταξη του άρθρου 559 παρ.1 εδ. α του ΚΠολΔ αναιρέση επιτρέπεται μόνο, αν παραβιάσθηκε κανόνας του ουσιαστικού δικαίου, στον οποίο περιλαμβάνονται και οι ερμηνευτικοί κανόνες των δικαιοπραξιών, αδιάφορο αν πρόκειται για νόμο ή έθιμο ελληνικό ή ξένο, εσωτερικού ή διεθνούς δικαίου. Ο κανόνας δικαίου παραβιάζεται αν δεν εφαρμοσθεί, ενώ συντρέχουν οι πραγματικές προϋποθέσεις για την εφαρμογή του, ή εάν εφαρμοσθεί, ενώ δεν συντρέχουν οι προϋποθέσεις αυτές, καθώς και εάν εφαρμοσθεί εσφαλμένα, η δε παραβίαση εκδηλώνεται είτε ως ψευδής ερμηνεία του κανόνα δικαίου, δηλαδή όταν το δικαστήριο της ουσίας προσέδωσε σε αυτόν έννοια διαφορετική από την αληθινή, είτε ως κακή εφαρμογή, ήτοι εσφαλμένη υπαγωγή σ' αυτόν των περιστατικών της ατομικής περίπτωσης που καταλήγει σε εσφαλμένο συμπέρασμα με τη μορφή του διατακτικού (ΟΛΑΠ 1/2016, ΟΛΑΠ 2/2013, ΟΛΑΠ 7/2006). Με τον παραπάνω λόγο αναιρέσης ελέγχονται τα σφάλματα του δικαστηρίου της ουσίας κατά την εκτίμηση της νομικής βασιμότητας της αγωγής και των ισχυρισμών (ενστάσεων) των διαδίκων, καθώς και τα νομικά σφάλματα του ανωτέρω δικαστηρίου κατά την έρευνα της ουσίας της διαφοράς. Στην τελευταία δε περίπτωση, η παραβίαση του κανόνα αυτού ελέγχεται από τον Άρειο Πάγο αποκλειστικώς και μόνο με βάση τα πραγματικά περιστατικά που δέχεται το δικαστήριο της ουσίας ότι αποδείχθηκαν ή ότι δεν αποδείχθηκαν (ΑΠ 130/2016, ΑΠ 1420/2013). Ο ίδιος λόγος από το άρθρο 559 αρ.1ΚΠολΔ ιδρύεται και όταν η παράβαση του κανόνα ουσιαστικού δικαίου αφορά τους ερμηνευτικούς κανόνες των δικαιοπραξιών κατά τις διατάξεις των άρθρων 173 και 200ΑΚ, με τους οποίους αίρονται οι ασάφειες ή πληρούνται τα κενά που διαπιστώνονται στις δικαιοπρακτικές δηλώσεις βούλησης των μερών. Οι εν λόγω ερμηνευτικοί κανόνες εφαρμόζονται για την ερμηνεία δικαιοπραξιών και όχι για την ερμηνεία διατάξεων ουσιαστικού νόμου και, συνεπώς, η μη προσφυγή στους κανόνες αυτούς προκειμένου περί ερμηνείας ουσιαστικής διάταξης, δεν ιδρύει τον εκ του άρθρου 559 αρ.1 ΚΠολΔ αναιρετικό λόγο (ΑΠ 1330/2018, ΑΠ599/2004, ΑΠ 1012/1995). Τέλος, κατά τη διάταξη του άρθρου 559 αριθ. 19 του ΚΠολΔ αναιρέση επιτρέπεται αν η απόφαση δεν έχει νόμιμη βάση και ιδίως αν δεν έχει καθόλου αιτιολογίες ή έχει αιτιολογίες αντιφατικές ή ανεπαρκείς σε ζήτημα που ασκεί ουσιώδη επιρροή στην έκβαση της δίκης. Από

τη διάταξη αυτή, η οποία αποτελεί κύρωση της παράβασης του άρθρου 93 παρ. 3 εδ. α του Συντάγματος που επιτάσσει ότι κάθε δικαστική απόφαση πρέπει να είναι ειδικά και εμπειριστατωμένα αιτιολογημένα, προκύπτει ότι ο προβλεπόμενος από αυτή λόγος αναίρεσης ιδρύεται όταν στην ελάσσονα πρόταση του δικανικού συλλογισμού δεν εκτίθενται καθόλου πραγματικά περιστατικά "έλλειψη αιτιολογίας", ή όταν τα εκτιθέμενα δεν καλύπτουν όλα τα στοιχεία που απαιτούνται βάσει του πραγματικού του εφαρμοστέου κανόνα ουσιαστικού δικαίου για την επέλευση της έννομης συνέπειας που απαγγέλθηκε ή την άρνησή της "ανεπαρκής αιτιολογία", ή όταν αντιφάσκουν μεταξύ τους "αντιφατική αιτιολογία" (ΟΛΑΠ 2/2019, ΟΛΑΠ 8/2018, ΟΛΑΠ 1/1999). Ειδικότερα, αντιφατικές αιτιολογίες έχει η απόφαση, όταν τα πραγματικά περιστατικά που αναγράφονται σε αυτήν και στηρίζουν το αποδεικτικό πόρισμα της για κρίσιμο ζήτημα, δηλαδή για ζήτημα αναφορικά με ισχυρισμό των διαδίκων που τείνει στη θεμελίωση ή κατάλυση του επιδίκου δικαιώματος, συγκρούονται μεταξύ τους και αλληλοαναιρούνται, αποδυναμώνοντας έτσι την κρίση της απόφασης για την υπαγωγή ή μη της συγκεκριμένης ατομικής περίπτωσης στο πραγματικό συγκεκριμένου κανόνα ουσιαστικού δικαίου, που συνιστά και το νομικό χαρακτηρισμό της ατομικής περίπτωσης. Αντίστοιχα ανεπάρκεια αιτιολογίας υπάρχει όταν από την απόφαση δεν προκύπτουν σαφώς τα περιστατικά που είτε είναι κατά νόμο αναγκαία για τη στοιχειοθέτηση στη συγκεκριμένη περίπτωση της διάταξης ουσιαστικού δικαίου που εφαρμόσθηκε, είτε αποκλείουν την εφαρμογή της, όχι όμως όταν υφίστανται ελλείψεις στην ανάλυση, στάθμιση και γενικώς στην εκτίμηση των αποδείξεων, εφόσον το πόρισμα από την εκτίμηση των αποδείξεων εκτίθεται με σαφήνεια και πληρότητα (ΟΛΑΠ 15/2006). Το κατά νόμο αναγκαίο περιεχόμενο της ελάσσονας πρότασης προσδιορίζεται από τον εκάστοτε εφαρμοστέο κανόνα ουσιαστικού δικαίου, του οποίου το πραγματικό πρέπει να καλύπτεται πλήρως από τις παραδοχές της απόφασης στο αποδεικτικό της πόρισμα και να μην καταλείπονται αμφιβολίες. Ελλείψεις αναγόμενες μόνο στην ανάλυση και στάθμιση των αποδεικτικών μέσων και γενικότερα ως προς την αιτιολόγηση του αποδεικτικού πορίσματος, αν αυτό διατυπώνεται σαφώς, δεν συνιστούν ανεπαρκείς αιτιολογίες. Δηλαδή μόνο το τι αποδείχθηκε ή δεν αποδείχθηκε είναι ανάγκη να εκτίθεται στην απόφαση πλήρως και σαφώς και όχι γιατί αποδείχθηκε ή δεν αποδείχθηκε. Τα επιχειρήματα δε του δικαστηρίου που σχετίζονται με την εκτίμηση των αποδείξεων δεν συνιστούν παραδοχές επί τη βάσει των οποίων διαμορφώνεται το αποδεικτικό πόρισμα και ως εκ τούτου δεν αποτελούν "αιτιολογία", ώστε στο πλαίσιο της διάταξης του αριθμού 19 του άρθρου 559 του ΚΠολΔ να επιδέχονται μομφή για αντιφατικότητα ή ανεπάρκεια. Ούτε εξ άλλου ιδρύεται ο ανωτέρω λόγος αναίρεσης του αριθμού 19 του άρθρου 559 του ΚΠολΔ εξ αιτίας του ότι το δικαστήριο δεν αναλύει ιδιαιτέρως και διεξοδικά τα μη συνιστώντα αυτοτελείς ισχυρισμούς επιχειρήματα των διαδίκων (ΑΠ 1420/2013, ΑΠ 1703/2009, ΑΠ 1202/2008, ΑΠ 520/1995). 5. Στην προκείμενη περίπτωση το Εφετείο, όπως προκύπτει από την προσβαλλόμενη απόφαση παραδεκτώς επισκοπούμενη, δέχτηκε κατά την ανέλεγκτη κρίση του τα ακόλουθα : Ότι η εναγομένη,

ανώνυμη εταιρεία, ιδρύθηκε με το Π.Δ. 191/2008, σύμφωνα με το άρθρο 13 του Ν. 3444/2006, και προέρχεται από τη συγχώνευση του "...", τα οποία είχαν συσταθεί με τα Π.Δ. 150/1994 (ΦΕΚ Α 101) και 149/1994 (ΦΕΚ Α 100) αντίστοιχα, ως ανώνυμες εταιρείες του Ελληνικού Δημοσίου. Ότι η εναγομένη διέπεται από τις διατάξεις του ιδρυτικού αυτής προεδρικού διατάγματος και, όπως ρητά αναφέρεται σ' αυτό, συμπληρωματικά από τις διατάξεις του Κ.Ν. 2190/ 1920 περί ανωνύμων εταιρειών. Ότι το μετοχικό κεφάλαιο της εναγομένης ανήκει στο Δημόσιο και, αυτή εποπτεύεται, σύμφωνα με το άρθρο 4 του ως άνω ιδρυτικού Π.Δ., από τον εκάστοτε Υπουργό στον οποίο ανατίθενται οι αρμοδιότητες του Υπουργού Τύπου και Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης. Ότι σκοπός της εναγομένης είναι η συλλογή, επεξεργασία, αξιολόγηση και πώληση εσωτερικών και διεθνών ειδήσεων, φωτογραφιών, γραφημάτων, καθώς και ραδιοφωνικού και τηλεοπτικού υλικού και η διανομή τους στην Ελλάδα και το εξωτερικό, με όλους τους τεχνολογικά δυνατούς τρόπους, η συλλογή και επεξεργασία πληροφοριών, δημοσιογραφικών αναλύσεων, στατιστικών, βιογραφικών και άλλων στοιχείων, καθώς και οπτικοακουστικού υλικού, η ένταξη τους σε ηλεκτρονικό αρχείο με όλους τους τεχνολογικά δυνατούς τρόπους και η διαφύλαξη και αξιοποίηση αρχείων δημοσιογραφικού και γενικά ιστορικού περιεχομένου, ως και φωτογραφικού ειδησεογραφικού, ιστορικού και άλλου υλικού. Ότι για την επίτευξη του σκοπού της, η εναγομένη χρησιμοποιεί τις υπηρεσίες δημοσιογράφων, ειδικών συνεργατών, επιστημόνων και ανταποκριτών στην Ελλάδα και το εξωτερικό. Ότι από καμία διάταξη του Καταστατικού της δεν προκύπτει υποχρέωση της εναγομένης να λαμβάνει υπόψη της (είτε η ίδια ως νομικό πρόσωπο είτε τα όργανά της κατά την εκτέλεση των διοικητικών τους καθηκόντων) την εκάστοτε Κυβερνητική πολιτική, παρότι το Διοικητικό της Συμβούλιο διορίζεται με κοινή απόφαση του Υπουργού Οικονομικών και του εποπτεύοντος Υπουργού (άρθρο 8 παρ. 4 του Κωδικοποιημένου Καταστατικού), ως εκπροσώπων, όμως, του μετόχου της, Ελληνικού Δημοσίου, και όχι ως εκπροσώπων της Κυβέρνησης. Ότι σύμφωνα με το άρθρο 9 του ανωτέρω Π.Δ., ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου - Γενικός Διευθυντής της εναγομένης διορίζεται με απόφαση του εποπτεύοντα Υπουργού, για πέντε έτη με δυνατότητα ανανέωσης, και η πλήρωση της συγκεκριμένης θέσης λαμβάνει χώρα κατόπιν προκήρυξης - πρόσκλησης του εποπτεύοντα Υπουργού, η οποία δημοσιεύεται σε δύο τουλάχιστον ημερήσιες εφημερίδες ευρείας κυκλοφορίας των Αθηνών και μία της Θεσσαλονίκης, με την οποία καλούνται οι ενδιαφερόμενοι να υποβάλουν σχετικές αιτήσεις. Ότι οι αιτήσεις υποβάλλονται στον εποπτεύοντα Υπουργό, ο οποίος επιλέγει τον Πρόεδρο του Διοικητικού Συμβουλίου - Γενικό Διευθυντή, θέση η οποία είναι ενιαία για τις δύο αυτές ιδιότητες και αποδίδεται πάντοτε σε ένα πρόσωπο, σύμφωνα με τις συνδυασμένες διατάξεις των άρθρων 8 παρ.1α' και 9 του ΠΔ 191/ 2008 (βλ. και άρθρο 9 του Κωδικοποιημένου Καταστατικού). Ότι οι υποψήφιοι πρέπει να έχουν τα αναφερόμενα στο άρθρο 9 παρ.4 του ίδιου ως άνω ΠΔ προσόντα. Ότι ο ενάγων, ο οποίος είναι επαγγελματίας δημοσιογράφος, υπέβαλε αίτηση για την πλήρωση της θέσης του

Προέδρου του ΔΣ - Γενικού Διευθυντή της εναγομένης και, επειδή πληρούσε τις προϋποθέσεις, δυνάμει της 14128/9-7-2010 απόφασης του Υφυπουργού στον Πρωθυπουργό, η οποία δημοσιεύθηκε στο ΦΕΚ 243/ΥΟΔΔ/14-7-2010, διορίστηκε στην ανωτέρω θέση και, ακολούθως, με την 25158/30-12-2010 απόφαση του Υφυπουργού Εσωτερικών - Αποκέντρωσης & Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, η οποία δημοσιεύθηκε στο ΦΕΚ 418/31-12-2010 και η οποία τροποποίησε την προγενέστερη 5829/3-3-2009 (ΦΕΚ ΥΟΔΔ 89/4-3-2009) Υπουργική Απόφαση περί συγκρότησης του Διοικητικού Συμβουλίου της εναγομένης, η θητεία του καθορίστηκε ότι θα λήξει την 30η-9-2014. Ότι, στη συνέχεια, οι μηνιαίες αποδοχές του καθορίστηκαν, με σχετικές Υπουργικές Αποφάσεις, στο ποσό των 5.856,08 ευρώ μικτά, για το χρονικό διάστημα από 21-3-2011 έως 21-3-2012 και στο ποσό των 5.000 ευρώ μικτά για το χρονικό διάστημα από 21-3-2012 έως 30-9-2014. Ότι τα καθήκοντα και οι αρμοδιότητες του Προέδρου του ΔΣ της εναγομένης και Γενικού Διευθυντή αυτής, δηλαδή, και τα καθήκοντα και οι αρμοδιότητες του ενάγοντα καθόσον διατελούσε στη θέση αυτή, περιγράφονται (κοινά και ενιαία και για τις δύο ιδιότητες που ταυτίζονται ως προς το φορέα τους) στο άρθρο 9 του ΔΠ 191/2008 και είναι τα ακόλουθα (βλ. παρ. 5): "α) διοικεί την Εταιρεία και διαχειρίζεται στο πλαίσιο του εταιρικού σκοπού και των αποφάσεων του Διοικητικού Συμβουλίου, τις εταιρικές υποθέσεις που δεν έχουν ρητώς ανατεθεί με το παρόν σε άλλο όργανο της εταιρείας, β) εκπροσωπεί την Εταιρεία ενώπιον κάθε δημόσιας αρχής, όπως στις σχέσεις της με οποιοδήποτε τρίτο πρόσωπο φυσικό ή νομικό, δημόσιο ή ιδιωτικό, δεσμεύοντας την μόνο με την υπογραφή του, η οποία τίθεται κάτω από την εταιρική σφραγίδα, γ) παρίσταται για λογαριασμό της Εταιρείας ενώπιον παντός δικαστηρίου, ορίζοντας πληρεξουσίους δικηγόρους αυτής, δ) αναθέτει το χειρισμό συγκεκριμένων δικαστικών και εξώδικων υποθέσεων ή τη λήψη εξειδικευμένων συμβουλευτικών υπηρεσιών επί νομικών θεμάτων και σε εξωτερικούς δικηγόρους. Ότι σύμφωνα με την παρ. 6 του ίδιου ως άνω άρθρου, ο Πρόεδρος του ΔΣ - Γενικός Διευθυντής ασκεί τις αρμοδιότητες του λαμβάνοντας τις αναγκαίες κατά την κρίση του αποφάσεις σύμφωνα με τις βασικές αρχές της εταιρικής λειτουργίας και μέσα στο πλαίσιο του εγκεκριμένου προϋπολογισμού και των αποφάσεων του διοικητικού συμβουλίου. Ειδικότερα: α) Προϊστάται των υπηρεσιών και του προσωπικού της Εταιρείας, β), αποφασίζει για την τοποθέτηση του προσωπικού στα Τμήματα και τις Διευθύνσεις της Εταιρείας και για τη μετακίνησή του σε αυτά, γ) είναι πειθαρχικός προϊστάμενος του προσωπικού της Εταιρείας, δ) εκτελεί τις αποφάσεις της Γενικής Συνέλευσης και του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρείας, ε) εισηγείται στο Διοικητικό Συμβούλιο τον Εσωτερικό Κανονισμό της Εταιρείας, στ) ενημερώνει τον εποπτεύοντα Υπουργό όταν του ζητηθεί, ζ) εισηγείται στο Διοικητικό Συμβούλιο τις γενικές κατευθύνσεις για την επίτευξη των σκοπών της Εταιρείας, τη στρατηγική και την πολιτική ανάπτυξή της, η) συνάπτει τις συμβάσεις απασχόλησης του προσωπικού της εταιρείας και εκδίδει τις σχετικές πράξεις, θ) εισηγείται στο Διοικητικό Συμβούλιο την πλήρωση των απαραίτητων για τις ανάγκες της Εταιρείας θέσεων σύμφωνα με το οργανόγραμμα της Εταιρείας" (βλ. και άρθρο 9 του Κ.Κ.).

Ότι υπό τους όρους αυτούς, ο ενάγων πράγματι, από το χρόνο του διορισμού του και καθ' όλη τη διάρκεια της θητείας του, ενήργησε ως διοικητικό και διαχειριστικό όργανο της εναγομένης, αυτόνομα και ελεύθερα και, πράγματι, υλοποίησε ένα πρόγραμμα λειτουργικής ανάπτυξης του πρακτορείου, το οποίο σχεδίασε ο ίδιος, συνιστάμενο, αφενός στην αναδιάρθρωση και τον εκσυγχρονισμό των διοικητικών και ειδησεογραφικών υπηρεσιών του και, αφετέρου, στην υιοθέτηση νέων λειτουργιών και κερδοφόρων δραστηριοτήτων με βάση την εισαγωγή νέων τεχνολογιών. Ότι από όλα τα παραπάνω και ιδίως: 1) Ότι ο ενάγων διορίστηκε στην επίδικη θέση με απόφαση οργάνου του ίδιου του μετόχου της (πρβλ διάταξη άρθρου 34 του ΚΝ 2190/1920) και όχι οποιουδήποτε άλλου διοικητικού οργάνου της ίδιας, έτσι ώστε από το γεγονός αυτό να συνάγεται σαφώς η μη υπεροχή κανενός οργάνου εκπροσώπησης της εναγομένης έναντι του Προέδρου ΔΣ - Γενικού Διευθυντή της, ούτε και αυτού του ΔΣ συλλογικά, του οποίου τις, αποφάσεις οφείλει μεν να λαμβάνει υπόψη του, κατά τη διοίκηση και διαχείριση της εναγομένης, αλλά στο πλαίσιο της εταιρικής λειτουργίας και ως μέλος του, και μάλιστα ως το μόνο μέλος του με διευθυντικές αρμοδιότητες έναντι των υπολοίπων, 2) Ότι, τα καθήκοντα, οι αρμοδιότητες και οι εξουσίες του, όπως περιγράφονται στο ιδρυτικό της εναγομένης ΠΔ και επαναλαμβάνονται στο Κωδικοποιημένο Καταστατικό της, προσομοιάζουν απόλυτα με αυτά διευθύνοντος συμβούλου ανώνυμης εταιρείας (πρβλ και διάταξη του άρθρου 22 παρ.3 του ΚΝ 2190/1920), 3) Ότι, ο ενάγων, υπό την επίδικη ιδιότητά του, ήταν καταστατικό όργανο της εναγομένης και υποβαλλόταν στο καθεστώς που διέπει το διοικητικό της συμβούλιο, 4) Ότι, ενεργούσε μόνος του, δεσμευόμενος μόνο για την επίτευξη του εταιρικού σκοπού και στο πλαίσιο του οικονομικού προϋπολογισμού της εναγομένης, χωρίς, όμως, καμία δέσμευση ως προς τον τρόπο επίτευξης, είτε του εν γένει σκοπού της είτε του εκάστοτε ειδικότερου στόχου (στο πλαίσιο πάντοτε της εταιρικής λειτουργίας), τον οποίο (επιμέρους στόχο), άλλωστε, ήταν αρμόδιος και να τον σχεδιάσει, 5) Ότι, στο πλαίσιο της εν λόγω (διπλής, αλλά ενιαίας) ιδιότητάς του, ασκούσε εξουσία διοικητική και διαχειριστική, με δική του ευθύνη και πρωτοβουλία, με μόνη υποχρέωση προς τον εποπτεύοντα Υπουργό την "ενημέρωση" του τελευταίου, προκύπτει σαφώς, ότι, η σχέση που συνέδεε τον ενάγοντα με την εναγομένη ήταν αυτή των ανεξάρτητων υπηρεσιών και όχι της εξαρτημένης εργασίας. Ότι ειδικότερα, ο ενάγων δεν εργαζόταν υπό την επίβλεψη και τον έλεγχο ή την καθοδήγηση άλλου οργάνου της εναγομένης, ούτε ακολουθούσε δεσμευτικές προς αυτόν οδηγίες ή εντολές ως προς τον τρόπο και το χρόνο παροχής των υπηρεσιών του, αντίθετα μάλιστα, ενεργούσε μόνος του, χωρίς χρονικό περιορισμό και χωρίς εποπτεία από την εναγομένη, για τη διεκπεραίωση των έργων που του είχαν ανατεθεί με το διορισμό του και εντός του πλαισίου του εταιρικού σκοπού και της εταιρικής λειτουργίας. Ότι συνεπώς, δεν αποδεικνύεται καμία νομική εξάρτηση του ενάγοντα από την εναγομένη, αλλά ούτε από το μοναδικό της μέτοχο, δηλαδή, το Ελληνικό Δημόσιο, το οποίο, αν και μόνο αρμόδιο για το διορισμό του ενάγοντα, δεν αποτελεί όργανο εκπροσώπησης του νομικού προσώπου της εναγομένης. Ότι, εξάλλου, η

προβλεπόμενη και πράγματι ασκούμενη εποπτεία της εναγομένης από τον αρμόδιο Υπουργό, σύμφωνα με το άρθρο 4 του καταστατικού της περιλαμβάνει ιδίως: α. Τον έλεγχο νομιμότητας των αποφάσεων της Εταιρείας, β. Τη δυνατότητα διενέργειας διαχειριστικού ή άλλου οικονομικού ελέγχου, γ. Τη δυνατότητα να ζητά πληροφορίες ή στοιχεία σχετικά με τη λειτουργία και τη δραστηριότητα της Εταιρείας, δ. Την υποχρέωση της Εταιρείας να υποβάλλει αντίγραφα πρακτικών των Συνεδριάσεων του Διοικητικού Συμβουλίου και της Γενικής Συνέλευσης προς τον εποπτεύοντα Υπουργό, εντός προθεσμίας πέντε (5) ημερών από την υπογραφή του, ε. Την υποχρέωση της Εταιρείας να υποβάλλει στον εποπτεύοντα Υπουργό, στο τέλος εκάστου έτους, έκθεση σχετική με την πορεία των εταιρικών υποθέσεων και δραστηριοτήτων, στην οποία περιέχεται, επίσης, αιτιολογημένη αναφορά των συμβάσεων που κατήρτισε και περιγραφή της εξέλιξης των δικαστικών υποθέσεων που διεξήγαγε στο όνομα της Εταιρείας, στ. Τη δυνατότητα σύγκλησης της Γενικής Συνέλευσης σε έκτακτη συνεδρίαση, κατά τη διάρκεια της οποίας, ο εποπτεύων Υπουργός δύναται να παρίσταται χωρίς δικαίωμα ψήφου".

Ότι από τις προβλέψεις αυτές, σαφώς συνάγεται ότι η εν λόγω εποπτεία αφορά, κατ' αρχήν, στο ίδιο το νομικό πρόσωπο της εναγομένης και καθόλου σε επιστασία του τρόπου παροχής των υπηρεσιών του προσώπου που κατέχει τη θέση του Προέδρου - Γενικού Διευθυντή της, του οποίου οι ενέργειες εποπτεύονται μόνο ως προς τη νομιμότητά τους. Ότι η εποπτεία του ίδιου νομικού του προσώπου, με βάση τα παραπάνω, έχει την έννοια της παρακολούθησής του ως προς την επίτευξη του σκοπού του, δηλαδή, ως προς τα αποτελέσματα του έργου των προσώπων που το διοικούν, όπερ σαφώς πόρρω απέχει από την επίβλεψη ή επιτήρηση του τρόπου παροχής των υπηρεσιών των τελευταίων. Ότι πραγματικά περιστατικά που να στοιχειοθετούν νομική εξάρτηση του ενάγοντα από την εναγομένη, κατά την εκτέλεση των ανωτέρω υπηρεσιών του προς αυτή, δεν αποδείχθηκαν από κανένα από τα προαναφερθέντα αποδεικτικά μέσα που τέθηκαν υπόψη του Δικαστηρίου. Ότι δηλαδή, δεν προκύπτει καμία σαφής τέτοια εντολή με την οποία ο ενάγων ήταν υποχρεωμένος να συμμορφωθεί ή συγκεκριμένη οδηγία την οποία ήταν υποχρεωμένος να ακολουθήσει. Ότι, αντιθέτως, αποδείχθηκε ότι, είχε την ευχέρεια να διευθύνει τελείως ανεξάρτητα τη λειτουργία της εναγομένης, δηλαδή, μεταξύ άλλων, να πωλεί ειδήσεις ή πληροφορίες κατά την ελεύθερη κρίση του. Ότι, όσον αφορά στον ισχυρισμό ότι ο ενάγων, κατά την εκτέλεση των επίδικων καθηκόντων του, όφειλε να λαμβάνει υπόψη του την εκάστοτε κυβερνητική πολιτική, διότι η εναγομένη είναι εταιρεία του δημόσιου τομέα, ως το επίσημο κρατικό πρακτορείο ειδήσεων (ζήτημα το οποίο και η 1989/2017 αναιρετική απόφαση του Αρείου Πάγου κρίνει ότι δεν έχει αιτιολογηθεί επαρκώς στην αναιρεθείσα 4711/2015 απόφαση του παρόντος Δικαστηρίου), πλέον όσων ήδη αναφέρθηκαν ανωτέρω, πρέπει περαιτέρω να προστεθεί ότι, ο μοναδικός της μέτοχος, δηλαδή το Ελληνικό Δημόσιο, θεσμικά δεν ταυτίζεται με την εκάστοτε Κυβέρνηση, τις οποιοσδήποτε παρεμβάσεις στο έργο του από μέλη της οποίας, ακόμη και ο ίδιος ο ενάγων αποκρούει ως αντιθεσμικές. Ότι τυχόν τέτοιες παρεμβάσεις από τα όργανα εκπροσώπησης του

μετόχου, τα οποία, και μόνο αυτά, θα μπορούσαν να ταυτίζονται με κυβερνητικά όργανα και ποτέ ο ίδιος ο μέτοχος, οι οποίες θα ήταν σαφώς παράτυπες και αντιθεσμικές, ενόψει και της αρχής της συνέχειας της δημόσιας διοίκησης, δεν δύνανται να προσδώσουν στην επίδικη σχέση στοιχεία της έννοιας της νομικής εξάρτησης, παρά μόνο να προσθέσουν δυσχέρεια στο έργο του Προέδρου ΔΣ - Γενικού Διευθυντή της εναγομένης, ο οποίος θα όφειλε να μείνει προσηλωμένος στην επίτευξη του εταιρικού σκοπού και τις επιταγές των άρθρων 14 & 15 του Συντάγματος. Ότι, με βάση όλα τα παραπάνω, η σύμβαση που υπήρχε μεταξύ του ενάγοντα και της εναγομένης δεν είχε το χαρακτήρα σύμβασης εξαρτημένης εργασίας, αλλά το χαρακτήρα σύμβασης ανεξαρτήτων υπηρεσιών, αναφορικά με τις υπηρεσίες που όφειλε να παρέχει ο ενάγων, στο πλαίσιο των καθηκόντων και των αρμοδιοτήτων του που απέρρεαν από το νόμο (ΠΔ 191/2008) και το Καταστατικό της εναγομένης, και οι οποίες παρέχονταν με αμοιβή. Ότι δεν αποδείχθηκε, εξάλλου, ότι ο ενάγων, σε εκτέλεση σύμβασης (η οποία να έχει εγκριθεί από τη Γενική Συνέλευση) παρείχε, εκτός από τα ανωτέρω καθήκοντα και άλλα, που να συνάδουν με σύμβαση εξαρτημένης εργασίας και, κυρίως, ως προς τα οποία να υπέκειτο σε νομική εξάρτηση από τα αρμόδια όργανα της εναγομένης και ειδικότερα σε έλεγχο και δεσμευτικές οδηγίες ως προς τον τόπο, το χρόνο και τον τρόπο παροχής των υπηρεσιών του. Ότι δεν αποδείχθηκε, ότι ο ενάγων είχε τη δυνατότητα να αναπτύσσει και παράλληλες, προσωπικές του δραστηριότητες ως δημοσιογράφος, τούτο, όμως, λόγω του όγκου του έργου που είχε αναλάβει έναντι της εναγομένης και όφειλε να φέρει σε πέρας. Ότι, ωστόσο, αυτό δεν αποτελεί κριτήριο υπαγωγής της σύμβασης στην έννοια της εξαρτημένης εργασίας, όπως δεν αποτελεί τέτοιο κριτήριο ούτε η πολύωρη απασχόληση του ενάγοντα, την οποία αυτός επικαλείται προκειμένου να στοιχειοθετηθεί εξάρτηση ως προς το χρόνο παροχής των υπηρεσιών του. Ότι ο μεγάλος χρόνος απασχόλησης στο πλαίσιο συγκεκριμένου συμβατικού έργου ή υπηρεσιών δεν άγει στην έννοια της εξάρτησης, εφόσον ελλείπει ο έλεγχος του εργοδότη ως προς το εκάστοτε χρονικό πλαίσιο ή, με άλλα λόγια, εφόσον δεν υπάρχει, επιβληθέν ή τουλάχιστον ελεγχόμενο από τον εργοδότη, ωρολόγιο πρόγραμμα παροχής των υπηρεσιών. Ότι ούτε, εξάλλου, το είδος της ασφάλισης του ενάγοντα, ούτε και ο νομικός χαρακτηρισμός που έδωσαν τα μέρη στη σύμβαση αποτελούν κριτήρια για το χαρακτηρισμό της σχέσης, αφού το ουσιώδες κριτήριο είναι η νομική εξάρτηση από τον εργοδότη, με τη μορφή που αναλύεται πιο πάνω. Ότι, κατά συνέπεια, η σχέση του ενάγοντα, Προέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου - Γενικού Διευθυντή της εναγομένης, προς την τελευταία, ως σύμβαση ανεξαρτήτων υπηρεσιών, μπορούσε να λυθεί οποτεδήποτε, χωρίς να είναι απαραίτητο να υπάρχει σπουδαίος λόγος, με αποτέλεσμα η επίδικη καταγγελία της σύμβασης (με την από 15-10-2012 απόφαση της Έκτακτης Γενικής Συνέλευσης της εναγομένης), η οποία και πλήττεται με την ένδικη αγωγή, να είναι απολύτως έγκυρη και, ως εκ τούτου, να μην οφείλονται οι ζητούμενες αποδοχές που στηρίζονται σε σύμβαση εξαρτημένης εργασίας. Επομένως, ενόψει της συνδέουσας τον ενάγοντα με την εναγομένη σχέσης, ως σύμβασης ανεξαρτήτων

υπηρεσιών και όχι εξαρτημένης εργασίας, δεν τυγχάνουν εφαρμογής οι διατάξεις της εργατικής νομοθεσίας και κατά συνέπεια η εναγομένη δεν είχε την υποχρέωση να καταβάλει στον ενάγοντα τις αξιούμενες αποδοχές του υπόλοιπου συμβατικού χρόνου. Στη συνέχεια το δευτεροβάθμιο δικαστήριο δέχθηκε ως βάσιμη και κατ' ουσίαν την έφεση της εναγομένης και τότε εκκαλούσας κατά της αντιθέτως αποφανθείσας απόφασης του πρωτοβαθμίου δικαστηρίου, με την οποία είχε γίνει εν μέρει δεκτή η αγωγή ως ουσιαστικά βάσιμη .

6. Με την κρίση του αυτή το δευτεροβάθμιο δικαστήριο διέλαβε πλήρεις, σαφείς και χωρίς αντιφάσεις ή ενδοιαστικές κρίσεις αιτιολογίες που καθιστούν εφικτό τον αναιρετικό έλεγχο, σχετικά με τη φύση της συνδέουσας τους διαδίκους σύμβασης ως σύμβασης ανεξαρτήτων υπηρεσιών και κατέληξε σε ορθό διατακτικό περί της μη εφαρμογής στη σύμβαση αυτή των προστατευτικών διατάξεων της εργατικής νομοθεσίας για τις προϋποθέσεις εγκυρότητας της καταγγελίας σύμβασης εξαρτημένης εργασίας. Κατά συνέπεια, δεν παραβίασε ευθέως ή εκ πλαγίου τις διατάξεις του άρθρων 174, 180, 648 επ. 349, 353, 656 του ΑΚ, 1 επόμενου του Ν.2112/1920, τις οποίες ορθά δεν εφάρμοσε, αφού δεν μπορούσαν να τύχουν εφαρμογής στην προκειμένη περίπτωση, ούτε εκείνες των άρθρων 648 επ. του ΑΚ, 6 του Ν. 765/1943 που κυρώθηκε με την ΠΥΣ 324/1946 και διατηρήθηκε σε ισχύ και μετά την εισαγωγή του ΑΚ κατά το άρθρο 38 του ΕισΝΑΚ, 713 ΑΚ, 19 παρ. 2, 23 α παρ.2 και 24 παρ.3 του κ.ν. 2190/1920, 4, 8, 9 πδ 191/2008, τις οποίες αντιθέτως ορθώς ερμήνευσε και εφάρμοσε. Ειδικότερα δεχόμενο κατά τις ανέλεγκτες παραδοχές ότι ο ενάγων με την ιδιότητα του Προέδρου - Γενικού Διευθυντή της εναγομένης εταιρείας από το χρόνο του διορισμού του και καθ' όλη τη διάρκεια της θητείας του, ενεργώντας ως διοικητικό και διαχειριστικό όργανο αυτής για την επίτευξη του εταιρικού σκοπού στα πλαίσια του οικονομικού προϋπολογισμού παρείχε τις υπηρεσίες του με δική του ευθύνη και πρωτοβουλία χωρίς την επίβλεψη, τον έλεγχο ή την καθοδήγηση άλλου οργάνου της εναγομένης, χωρίς να υπόκειται σε δεσμευτικές οδηγίες ή εντολές ως προς τον τρόπο και το χρόνο παροχής των υπηρεσιών του, με την ευχέρεια να διευθύνει τελείως ανεξάρτητα τη λειτουργία αυτής δηλαδή, μεταξύ άλλων, να πωλεί ειδήσεις ή πληροφορίες κατά την ελεύθερη κρίση του, και χωρίς να δεσμεύεται από την προβλεπόμενη διοικητική εποπτεία ως προς τον τρόπο παροχής των υπηρεσιών του, με πλήρεις αιτιολογίες κατέληξε στο αποδεικτικό του πόρισμα σχετικά με τη φύση της συνδέουσας τους διαδίκους σύμβασης ως σύμβασης ανεξαρτήτων υπηρεσιών και κατέληξε σε ορθό διατακτικό περί της μη εφαρμογής των προστατευτικών διατάξεων της εργατικής νομοθεσίας. Επομένως, οι λόγοι της αιτήσεως πρώτος και τέταρτος κατά το πρώτο μέρος του, από τους αρ. 1 και 19, είναι αβάσιμοι. Με τον τέταρτο λόγο της αιτήσεως, κατά το δεύτερο μέρος του, αποδίδεται στην προσβαλλομένη η από τον αρ.1α του άρθρου 559 ΚΠολΔ αναιρετική πλημμέλεια με επίκληση ότι το Εφετείο παραβίασε τις ερμηνευτικές των δικαιопραξιών διατάξεις των άρθρων 173 και 200 ΑΚ, παραλείποντας να προσφύγει στους ανωτέρω ερμηνευτικούς κανόνες, για τη διακρίβωση της αληθούς έννοιας του έχοντος ισχύ νόμου καταστατικού της εναγομένης και ειδικότερα για την

έννοια του άρθρου 9 του πδ 191/2008 σε σχέση με τα εκεί ασαφώς οριζόμενα ως προς τα καθήκοντα - αρμοδιότητες του Προέδρου ΔΣ - Γενικού Διευθυντή της αναιρεσίβλητης, και κατά την αληθή έννοια της οποίας, κατά την εκδοχή του αναιρεσείοντος, τα καθήκοντα - αρμοδιότητες του Γενικού Διευθυντή προσήκουν προς τη σύμβαση εξαρτημένης εργασίας. Όμως η επικαλούμενη αναιρετική πλημμέλεια, περί παραβίασης των ερμηνευτικών των δικαιοπραξιών διατάξεων με την παράλειψη προσφυγής σ' αυτούς για την ερμηνεία διάταξης του καταστατικού της αναιρεσίβλητης, που έχει ισχύ ουσιαστικού νόμου, δεν ιδρύει τον αναιρετικό λόγο από τον αρ.1 του άρθρου 559 ΚΠολΔ και συνεπώς ο τέταρτος λόγος της αιτήσεως, κατά το δεύτερο μέρος αυτού, είναι απαράδεκτος.

6. Κατά τη διάταξη του αριθμού 8 του άρθρου 559 ΚΠολΔ αναιρέση επιτρέπεται και όταν το δικαστήριο παρά το νόμο έλαβε υπόψη του πράγματα που δεν προτάθηκαν ή δεν έλαβε υπόψη πράγματα που προτάθηκαν και έχουν ουσιώδη επίδραση στην έκβαση της δίκης. Κατά την έννοια της διάταξης αυτής ως "πράγματα" θεωρούνται οι πραγματικοί ισχυρισμοί που έχουν αυτοτελή ύπαρξη και τείνουν στη θεμελίωση, κατάλυση ή παρακώλυση ουσιαστικού ή δικονομικού δικαιώματος, που ασκήθηκε είτε ως επιθετικό είτε ως αμυντικό μέσο και άρα ως ουσιώδεις ισχυρισμοί στηρίζουν το αίτημα αγωγής, ανταγωγής, ένστασης ή αντένστασης ή λόγου έφεσης (ΟΛΑΠ 25/2003, ΟΛΑΠ 3/1997, ΟΛΑΠ 11/1996). Αντιθέτως δεν θεωρούνται "πράγματα" κατά την προαναφερθείσα έννοια οι αιτιολογημένες αρνήσεις των πιο πάνω ισχυρισμών, ούτε οι ισχυρισμοί που συνιστούν επιχειρήματα ή συμπεράσματα των διαδίκων ή του δικαστηρίου, τα οποία συνάγονται από την εκτίμηση των αποδείξεων, αλλά ούτε και οι απαράδεκτοι ή αβάσιμοι κατά νόμο ισχυρισμοί, αφού οι τελευταίοι δεν είναι ουσιώδεις για την έκβαση της δίκης (ΟΛΑΠ 8/2013, ΟΛΑΠ 3/1997, ΑΠ 76/2016, ΑΠ 139/2014, 1720/2013, 232/2009). Εξάλλου, δεν στοιχειοθετείται ο λόγος αυτός αναιρέσης όταν το δικαστήριο λαμβάνει υπόψη τον προταθέντα ισχυρισμό και τον απορρίπτει ευθέως για οποιοδήποτε λόγο τυπικό ή ουσιαστικό (ΟΛΑΠ 12/1991), αλλά και όταν το δικαστήριο αντιμετωπίζει και απορρίπτει στην ουσία εκ των πραγμάτων προβληθέντα ισχυρισμό, με την παραδοχή ως αποδειχθέντων γεγονότων αντίθετων προς αυτά που τον συγκροτούν (ΟΛ.ΑΠ 11/1996). Στην προκείμενη περίπτωση με τους δεύτερο και τρίτο από τον αριθμό 8 του άρθρου 559 του ΚΠολΔ λόγους αναιρέσης και κατά το αντίστοιχο αυτών μέρος, ο αναιρεσείων προσάπτει στην προσβαλλομένη απόφαση τις πλημμέλειες ότι: α) δεν έλαβε υπόψη, τον ισχυρισμό του για τη μη νομιμότητα της απόλυσής του ελλείψει σπουδαιού λόγου και τον οποίο αν λάμβανε υπόψη θα κατέληγε ότι τελούσε σε πλήρη νομική εξάρτηση από τον εποπτεύοντα Υπουργό και β) δεν έλαβε υπόψη, τον ισχυρισμό του σε σχέση με τις συνθήκες καταγγελίας της σύμβασής του, ειδικότερα δε τα επικαλούμενα από τον ίδιο ότι η αναιρεσίβλητη κατήγγειλε τη σύμβαση εργασίας του, με απόφαση της Γενικής Συνέλευσής της, στην οποία μετείχε ως μόνος μέτοχος ο Υπουργός Τύπου ως μόνος εκπρόσωπος του Ελληνικού Δημοσίου κατ' επίκληση ως δήθεν σπουδαιού λόγου την πλημμελή εκτέλεση των καθηκόντων του, ισχυρισμοί που ασκούν

ουσιώδη επίδραση στην έκβαση της δίκης κατά το μέτρο που καταδεικνύουν την ασφυκτική εργασιακή του εξάρτηση και τη φύση της συνδέουσας τους διαδίκους σύμβασης ως εξηρημένης εργασίας .Όμως, οι ανωτέρω φερόμενοι ως μη ληφθέντες υπόψη ισχυρισμοί δεν συνιστούν πράγματα κατά την έννοια του αρ. 8 του άρθρου 559ΚΠολΔ. Τούτο διότι αυτοί στερούνται αυτοτέλειας, συνιστούν επιχειρήματα του αναιρεσιόντος προς υποστήριξη της διατυπούμενης από αυτόν εκδοχής για τη φύση της συνδέουσας αυτόν με την αναιρεσίβλητη σύμβασης ως εξηρημένης εργασίας .Επομένως είναι απαράδεκτοι. 7. Σύμφωνα με τις σκέψεις αυτές και αφού δεν υπάρχει άλλος λόγος αναιρέσεως, πρέπει να απορριφθεί η κρινομένη αίτηση και να καταδικασθεί ο αναιρεσιών στα δικαστικά έξοδα της αναιρεσιβλήτης, που κατέθεσε προτάσεις, κατά το νόμιμο και βάσιμο αίτημα αυτής (ΚΠολΔ 176, 183 και 191 παρ.2).

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ ΑΠΟΡΡΙΠΤΕΙ την από 13-03-2019 αίτηση περί αναιρέσεως της 6329/2018 αποφάσεως του Μονομελούς Εφετείου Αθηνών. Και ΚΑΤΑΔΙΚΑΖΕΙ τον αναιρεσιόντα στην πληρωμή χιλίων οκτακοσίων (1.800) ευρώ, για τα δικαστικά έξοδα της αναιρεσίβλητης.

ΚΡΙΘΗΚΕ, αποφασίσθηκε στην Αθήνα, στις 18 Μαΐου 2021.

Η ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ ΔΗΜΟΣΙΕΥΘΗΚΕ σε δημόσια συνεδρίαση στο ακροατήριό του, στην Αθήνα, στις 29 Απριλίου 2022.

Ο ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ